

Titel: Anden Underafdeling.

Citation: "Anden Underafdeling.", i *Proceskommissionen af 1868. Offentliggjort 1877*.
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/text/jura-texts-r03-shoot-chptrd1e50545.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: *Proceskommissionen af 1868. Offentliggjort 1877*

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

Anden Underafdeling.

Om Fuldbyrdsen af Domme, der lyde på Udredelsen af Penge.

I Overensstemmelse med den gjældende Ret udtales her først den Hovedregel, at sådanne Domme kunne fuldbyrdes ved Exekution i Domfældtes Formue, men at Domfældte derimod ikke kan underkastes Gjældsængsel (§ 458). Ved Siden af den således givne Hovedregel opretholder Udkastet de gjældende Regler om de særegne Tvangsmidler, der kunne anvendes for Underholdningsbidrag til Børn, forladte og fraseparerede Hustruer. Hvad Bøder angår, som i al Fald accessorisk også fremdeles ville kunne blive idømte under borgerlige Retstrætter, henviser Udkastet til de almindelige Regler om Bodedømmes Exekution, som det ej er Meningen at forandre. § 459 udtaler i Overensstemmelse med den gjældende Ret og Sagens Natur, at Exekutionen kun kan udstrækkes til såmeget af Domfældtes Gods, som — efter Fradrag af det, der kan forudses at ville medgå til Fyldestgjørelsen af Trediemands fortrinligere Krav — i Henhold til Fogedvidnernes Vurdering behøves til Dommens Fyldestgjørelse samt Dækning af de nødvendige Retsudgifter.

I § 460 angives de Veje, ad hvilke tvungen Fyldestgjørelse kan opnåes. Hvis der førefindes rede Penge, har Fogden umiddelbart at udbetale Domhaveren disse til Dækning af eller Afdrag på Fordringen. Fremdeles kan Domhaveren ikke vægre sig ved at modtage Fyldestgjørelse ad Kompensationsvejen, når Domfældte har forfaldne Fordringer på ham, hvis Rigtighed han må anerkjende. Bortset fra disse Tilfælde iværksættes Exekution enten derved, at Fogden giver Domhaveren Udlæg til Forauktionering i Domfældtes Formuegjenstande, eller derved, at den Rettighed, hvori Udlæg gives, på anden Måde ved Fogdens Foranstaltning udøves i Domfældtes Sted. Lovforslaget går altså ud fra, at Exekution i den hidtil sædvanlige Skikkelse som Udlæg til Forauktionering ikke er den eneste Vej, ad hvilken den tvungne Fyldestgjørelse kan nåes. Dette stemmer utvivlsomt med Forholdets Natur. Grundsætningen må være (jfr. Nellesmann „Læren om Exekution og Tvangsauktion“ S. 78 ff.), at Domhaveren skal have Adgang til at søge Fyldestgjørelse i Domfældtes Formuerettigheder, forsåvidt ikke en tvungen Indtrædelse i disse er udelukket ved det pågjældende Retsforholds Beskaffenhed. I denne Adgang vilde der gjøres en vilkårlig Indskrænkning, hvis Exekution alene kunde føretages som Udlæg til Forauktionering, idet denne Fremgangsmåde er nanvendelig overfor mange Formuerettigheder, der i og for sig ere egnede til at tjene til Kreditorernes Fyldestgjørelse. Domhaveren bør derfor ikke være udelukkende henvist til at lade sig give Udlæg til Forauktionering, men han må også kunne søge fin Fyldestgjørelse gennem anden Rådighedsudøvelse over Skyldnerens Formuebestanddele, når denne fremtræder som den naturlige Måde, på hvilken det økonomiske Udbytte af disse uddrages, og det bør end ikke være ubetinget udelukket at gå denne Vej, fordi det også var muligt at opnå Fyldestgjørelse gennem en Forauktionering af det Udlagte; sidstnævnte Fremgangsmåde vil nemlig ikke altid være den for Domhaveren hensigtsmæssigste Vej.

Ligesom den Grundsætning for Tvangs-

anvendelsen, Udkastet efter det Anførte har opstillet, utvivlsomt stemmer med Forholdets Natur, således må det vistnok også erkjendes, at den efter rigtig Opfattelse af den gjældende Ret har Hjemmel allerede i denne. Flere af dens vigtigste Konsekventser have i Virkeligheden allerede længe været anerkjendte i Retsbrugen. Det er således almindelig antaget, at den, som har fået Udlæg i Domfældtes udestående Fordringer, ikke ubetinget er henvist til at søge Fyldestgjørelse ved deres Forauktionering, men, forsåvidt Fordringerne ere forfaldne, ogfå kan gå den Vej at indkræve deres Beløb hos vedkommende Skyldnere og tage sin Betaling på denne Måde. Denne Fremgangsmåde antages Domhaveren endog at kunne følge, uanfæet at Udlæget i Forretningen betegnes som givet til Forauktionering. Fremdeles må Domhaveren allerede efter den gjældende Ret kunne søge Fyldestgjørelse gennem Udøvelse af Domfældtes Ret til Frugt- og Indtægtsnydelse af en fast Ejendom. Det er nemlig ikke Gjenstand for Tvivl, at Domhaveren, forsåvidt det er nødvendigt til at sikre hans Fyldestgjørelse, i Forbindelse med Udlæg af Ejendommen til Forauktionering kan fordre sig Udlæg givet i dens Frugter og Indtægter, således at Domfældte i Mellemtiden indtil Auktionens Afholdelse sættes ud af Ejendommens Brug og Besiddelse. Men når dette står fast, må det også — med den Begrænsning, som følger af Domfældtes Påvisningsret — stå Domhaveren åbent at lade sig give Udlæg i Frugt- og Indtægtsnydelsen alene, en Adgang, der navnlig vil være af Betydning, hvor Udlæg ikke kan gjøres i Ejendommens Substant, f. Gx. når Skyldneren besidder Ejendommen som Beneficiarius eller Fideikommissarius. Uagtet det således må antages, at det allerede efter den gjældende Ret står Domhaveren åbent at gjøre Exekution særskilt i Frugt- og Indtægtsnydelsen, er denne Ret dog kun sjælden bleven benyttet. Dette har vistnok især sin Grund deri, at den bestående Lovgivning — bortset fra de om

specielle Forhold givne Bestemmelser i D. L. 5—7—9 og Amtstue- frd. 8de Juli 1840 § 20 — ikke giver nogen Anvisning på, hvorledes der skal for-

holdes med den nærmere Gjennemførelse af denne Exekutionsmåde. Thi da det under denne Lovgivningens Tavshed i Overensstemmelse med vor Rets almindelige Grundsætninger må ansees for Rekvirentens Sag selv at træffe alle til Ejendommens Administration fornødne Foranstaltninger under Regnskabspligt overfor Domfældte, vil det hele Forhold kunne blive meget besværligt for Domhaveren og jævnlig give Anledning til Tvist navnlig om Tidspunktet for Sekvestrationens Ophør. I denne Henseende indeholder Udkastet noget Nyt, idet det afhjælper den påpegede Mangel gennem Bestemmelserne i §§ 461 og 466. Efter disse påhviler det ikke Rekvirenten selv eller ved en af ham antagen Driftsbestyrer at overtage Ejendommens Administration, men Ejendommen bliver ved Fogdens Foranstaltning at administrere til hans Fordel og Indtægterne af den at anvende til hans Dækning på samme Måde som ellers det ved Tvangsauktion indvundne Pengebeløb. Efter Udkastet vælges altså Driftsbestyreren af Fogden, som derhos skal pålægge Fæstere, Forpagtere og Andre at betale deres Afgifter til Bestyreren, samt iøvrigt iværksætte de Tvangsforanstaltninger, som udkræves, for at Ejendommens Frugter og Indtægter kunne komme Domhaveren til Nytte. Endelig er det Fogden, der bestemmer, til hvilke Tider Bestyreren skal aflægge Regnskab, og som af denne modtager Driftsoverstudet. Dette stemmer ganske med de Grundsætninger, hvorefter Udkastet har ordnet Tvangsauktionen. Ligesom det ved Tvangsauktionen indkomne Beløb ikke må oppebæres af Rekvirenten selv, men gennem en Inkassator skal indbetales til Fogden, således må også det Udbytte, der indvindes ved den i § 461 omhandlede Exekutionsmåde, afgives til Fogden, for at denne, såfremt Andre end Rekvirenten ere berettigede til Andel deri, kan iværksætte en samtlige Interesserede omfattende Opgjørelse. Endnu bemærkes, at § 466 sidste Stykke henlægger Afgjørelsen af alle Spørgsmål angående Ejendommens Bestyrelse, Regnskabsafleggelsen og den tvungne Administrations Ophør til Fogden. Ad denne Vej ville de Tviftemål, som det her-

omhandlede Forhold kan foranledige mellem Domhaveren og Skyldneren samt andre Interesserede i Ejendommen, på den hurtigste og simpleste Måde kunne føres til Ende, medens den nugældende Rets Mangel på nærmere Bestemmelse med Hensyn til dette Punkt må ansees som en stor Mangel.

Ifølge § 462, jfr. §§ 461 og 466. blive de ovenfor udviklede Regler endvidere at anvende, når Udlæg gjøres i Domfældtes Leje-, Forpagtnings- eller Fæsterettigheder over faste Ejendomme, forsåvidt Retsforholdets Natur overhovedet tilsteder dette. At Domhaveren efter Retsforholdets hele Beskaffenhed kan have Adgang til at gjøre Exekution i de nævnte Brugsrettigheder, er utvivlsomt, og forsåvidt er Udkastet i Overensstemmelse med den gjældende Ret. Vel kan Adgangen til Exekution være udelukket enten derved, at Domhaveren er ude af Stand til at tilbyde det betingede Vederlag, eller fordi Brugsrettigheden er stiftet således, at den hverken helt eller delvis kan udøves af Andre end Brugeren selv. Men er ingen af disse Hindringer tilstede eller fjernes de derved, at Udlejeren giver sit Samtykke til Exekutionen, må Rekviritus finde sig i, at Domhaveren søger Fyldestgjørelse i hans Brugsrettigheder ligesåvel som i andre ham tilkommende Formuerettigheder. Isvrigt vil Udlæg i de heromhandlede Rettigheder ikke ubetinget fremtræde i den Skikkelse, som § 462, jfr. § 461, forudsætter. Hvor Brugsretten ligefrem kan overdrages til Andre, jfr. Lov om Bondergårdes Bortforpagtning af 25de Juni 1870 § 3, vil Udlejeren selvsølgelig ikke kunne modsætte sig, at Lejetagerens Kreditorer lade sig give Udlæg til Forauktionering i Brugsretten, hvis de føretrække denne Fremgangsmåde. Jævnlig vil Forholdet imidlertid være det, at Brugsrettigheden på den ene Side ikke er ligefrem overdragelig, medens det dog på den anden Side ikke er udelukket, at en Udøvelse af Rettigheden i større eller mindre Udstrækning kan føregå ved Andre end Lejetageren selv, I disse Tilfælde vil da den i § 461 omhandlede Exekutionsmåde være den eneste Vej, ad hvilken Lejetagerens Kreditorer kunne søge Fyldestgjørelse i Brugsrettigheden

De i § 463 givne Regler om Udlægets Udstrækning og Omfang forståes let. I Overensstemmelse med Forholdets Natur finder en Vurdering i egentlig Forstand kun Sted, når Rekvirenten vil søge Fyldestgjørelse gennem en Realisation af legemlige Ting. Gjøres der Udlæg i Frugt- og Indtægtsnydelsen af faste Ejendomme eller i andre Rettigheder, bestemmes derimod Udlægets Omfang og Udstrækning ved et skjønt under tilborligt Hensyn til de Udgifter og Omkostninger, som må antages at ville flyde af de til Forfølgningens videre Gjennemførelse fornødne Skridt. Hvad angår Udlægels Gjenstand, er det ifølge § 464 ligesom efter den gjældende Ret Domfældte, som har Lov til at påvise, i hvilket Gods Exekution skal ske, og Domhaveren kan kun gjøre Indsigelse mod at modtage Udlægi de ham således anviste Gjenstande, forsåvidt der hertil i Gjenstandenes Beskaffenhed er en særegen Grund. Når der kan påvises rørligt Gods eller Fordringer, hvoraf Fyldestgjørelse kan fåes, behøver han således ikke at modtage Udlæg i fast Ejendom, da dette altid er en langsommere og besværligere Vej til Fyldestgjørelse; endvidere kan han nægte at modtage Udlæg i Ting, hvis Opbevaring eller Realisation måtte være særlig vanskelig eller i Henseende til Udfaldet usikker f. Ex. levende Dyr, eller i Fordringer, som må ansees for omtvistede eller usikre. Af lignende Grunde føreskrives det, at Domhaveren, når der kan gives ham Udlæg til Forauktionering, ikke fan nødes til at søge sin Fyldeftgjørelft på anden Måde. Endelig behøver han, forsåvidt andet Gods er tilstede, ikke at modtage sekundært Udlæg. Hvis Domfældte ikke påviser Gjenstande, hvori Udlæg kan ske, må Valget foretages af Domhaveren (§ 465), dog at Fogden skal påse, at de for Domfældte mest undværlige Gjenstande først udlægges; hans nødvendige Besætning og uundværlige Avlsredskaber samt Håndværksredskaber og deslige bør altså ikke udlægges, sålænge andre mere undværlige Gjenstande foresindes. Endelig bestemmes det i §

465, at Gjødning samt det til en fast Ejendoms Drift fornødne Strå og Hø såvelsom Sæde- og Fødekornt ikke ved Udlæg

må stilles fra Ejendommen, men bliver at betragte som Tilbehør til den. Denne Regel afviger i flere Punkter fra den gjældende Rets Bestemmelser i Pl. 24de Maj 1843. På den ene Side er det kun det til Ejendommens Drift fornødne Strå, Hø og Gjødning, som ifølge Udkastet ikke ved Udlæg må stilles fra Ejendommen, hvorimod den ved Pl. 24de Maj 1843 hjemlede Indskrænkning i den udlægssognde Domhavers Ret angår hele Ejendommens Afgrøde af Hø og Strå samt al Gjødningen; men medens Udkastets Regel forsåvidt er mindre vidtgående end den ældre Rets, indskrænker det sig ikke som Pl. 24de Maj 1843 til at fastsætte, at de, der have Rettigheder over den faste Ejendom, ved at udbetale den pågjældende Udlægshaver Vurderingsbeløbet af de omhandlede Gjenstande kunne bevare dem for Ejendommen, men ligeoverfor en Domhaver, der søger Udlæg, gjør det ligefrem disse Gjenstande til Tilbehør til Ejendommen, Panthaveren i Ejendommen behøver altså ikke for at undgå at se Ejendommen sat ud af Drift ved Udlæg og særskilt Salg af disse Gjenstande at udbetale deres Tazationsværdi, og det hele forviklede Retsforhold, som indtræder ved en sådan Udlosning, bortfalder. Endelig fremhæves, at Udkastets Regel også omfatter Sæde- og Fødekornt, hvilke Gjenstande ikke nævnes i Pl. 24de Maj 1843. Paragrafens Slutningsbestemmelse fastsætter i Overensstemmelse med Forholdets Natur, at Sæd på Marken ikke må omhugges eller andre Frugter optages eller afplukkes, førend de ere modne til at indhøstes.

I Kapitlets sidste Paragrafer handles der om Gjenstande, som enten ganske eller dog inden visse Grænser ere undtagne fra Exekution. De herom givne Bestemmelser gå i Hovedtrækkene alene ud på en Kodifikation af den gjældende Ret. Derfor svarer § 467 ganske til § 160 i Konkursloven. Ligeledes stemmer § 468 med den gjældende Ret, forsåvidt den undtager de til Militæres tjenstmæssige Udrustning og Forsyning fornødne Gjenstande fra Exekution, jfr. Lov 21de Marts 1874 § 2, medens der i Paragrafens sidste Stykke er tilføjet en ny Bestemmelse, som

gjør en tilsvarende Undtagelse for civile Embedsog Bestillingsmænds Vedkommende.

I § 469 omhandles det Spørgsmål, i hvilket Omfang der kan gjøres Exekution i Domfældtes Rettigheder og Fordringer på Andre. Det udtales først, at Exekution kun kan gjøres i Rettigheder, som på den Tid, Forretningen foretages, alt ere erhvervede, derimod ikke i fremtidige Erhvervelser, med Hensyn til hvilke dette ikke er Tilfældet, såsom ventendes Arv. Derefter fremhæves særligt, at Exekution kan iværksættes i Domfældtes Fordringer på Andre, selv om de ere betingede eller endnu ikke forfaldne, når de dog kunne angives og betegnes med tilstrækkelig Bestemthed. Dette stemmer med, hvad der antages at være gjældende Ret. Imidlertid er det en Selvfølge, at Skylderklæringen, selv når Talen er om Fordringer, der udspringe af rent ensidige Kontrakter eller af gjensidige Kontrakter, som ere opfyldte fra den ene Side, kan være af et sådant Indhold, at Exekution er udelukket. Udkastet, der forsåvidt må ansees for stæmmende med den gjældende Ret, hævder nemlig den almindelige Grundsætning, at Gods eller Rettigheder, som ellers ifølge deres Natur kunde være Gjenstand for Exekution, i Henhold til retsgyldige Bestemmelser af eller Retshandler med Trediemand kunne være undtagne fra Kreditorers Forfølgning (§ 470). Det er herved forudfat, at det ikke som almindelig Betingelse for slige Bestemmelser Retsgyldighed kan fordras, at der er givet dem en særlig Stadfæstelse fra Statsmagts Side. men at de indenfor visse Grænser må kunne retsgyldig træffes i Henhold til den almindelige Kontraktfrihed. Overhovedet må der i samme Udstrækning, hvori Afhændelse af en Gjenstand eller Rettighed kan forbydes, også retsgyldig kunne lægges det Bånd på den, at den skal være udelukket fra Kreditorers Forfølgning. I Overensstemmelse med denne Grundsætning vil der også kunne gives en Skylderklæring et sådant Indhold, at der ikke kan gjøres Udlæg i Fordringen. Særdeles hyppigt ville sådanne Skylderklæringer udgå fra offentlige Instituter, såsom Livrente- og Livsforsikringsanstalter, jfr. herved den i § 473 givne Bestemmelse om Livrenter, Livsforsikringssummer

og lignende Indtægter; men der er selvfølgelig i og for sig ikke Noget til Hinder for, at også et Retsforhold mellem to Privatmænd kan hvile på en således begrænset Skylderklæring, at pågjældende Fordring må ansees for retsgyldig undtagen fra Exekution. I de to sidste Stykker af § 469 omhandles særligt det Spørgsmål, hvorvidt Domhaveren kan gjøre Exekution i Rekviriti Rettigheder ifølge sådanne gjensidig bebyrdende Retshandler, som endnn ikke fra dennes Side ere fuldstændig opfyldte. Udkastets Regler herom stemme ganske med Konkurslovens § 161.

Det har hidtil været den almindelige Mening, at det Spørgsmål, om der kan gjøres Exekution i Embedsmænds Lønninger, må besvares på samme Måde som Spørgsmålet om Exekution i Arbejders og Tjenestefolks kontraktmæssig betingede Løn. Endstjønt denne Opfattelse neppe kan ansees for rigtig, har Kommissionen dog troet, at der er Grund til også at undtage ikke forfalden Embedsog Bestillingsløn fra Exekution, se § 471, hvis Regel herom går noget videre end den gjældende Ret, navnlig forsåvidt den ikke blot omfatter Statens Embeds- og Bestillingsmænd, mm også dem, der stå i Kommuners Tjeneste. De Hensyn, på hvilke Reglen er bygget, må nemlig erkjendes i det Væsentlige at have samme Berettigelse for begge de nævnte Klassers Vedkommende.

Når Udkastets § 471 ved Siden af Embeds- eller Bestillingsløn nævner „lignende Indtægter“, sigtes herved til Indtægter, som tilkomme private Bestillingsmænd, hvis Retsstilling i Henseende til deres Lønning må

bestemmes efter lignende Regler som de, der gjælde om Embedsmænd, f. Ex. Direktører ved en Bank, Kontorchefer ved en Kreditforening. Om et vist Forhold bliver at henføre herunder, eller om det må ansees for et ligefremt gjenfidigt Kontraktsforhold, er et Spørgsmål, hvis Besvarelse vistnok kan frembyde Tvivl; men dette er forsåvidt uden Betydning, som Exekutionsfrihed også under sidstnævnte Forudsætning har Hjemmel i Udkastet, nemlig i § 469.

Endelig er den om Gmbedslønninger givne Regel gjort anvendelig på Ventepenge, Pensioner og andre desl. Understøttelser, som udredes af offentlige Kasser.

Hvad angår de i § 472 omhandlede Fritagelser for Giekution, stemme de under Nr. 1 og 5 nævnte ganske med hvad der må ansees for gjaldende Ret. De under Nr. 2—4 optagne Bestemmelser behøve neppe nogen Forklaring.

Med Hensyn til § 473 henvises der til hvad ovenfor lejlighedsvis er anført om denne Paragraf.